

paa et ganske fejlt Grundlag. Jeg udtalte ogsaa den Gang min Utilfredshed med den Stilling, Nationalbanken havde taget. Jeg skønnede den Gang, at var der nogen, man skulde rette Bebrejdelser mod, maatte det være Nationalbanken, og det nu foreliggende Lovforslag viser yderligere ved de Oplysninger, det giver, paa hvilket uendelig svagt Grundlag Nationalbanken i Juli Maaned har arbejdet, hvilket ogsaa har medført, at Nationalbanken er ført ind i meget store Tab.

Nu vil jeg villigt erkende, at de Tab, der nævnes i Lovforslagets Motiver og Oplysninger, ikke er Tab, som er lidt efter September — det vil sige, Tabene er paa en Maade fremkommet efter September som Følge af Kursernes Nedgang, men Tabene skyldes ikke den nuværende Ledelse, Man kan heller ikke sige, at Opgørelsen over, hvor mange Millioner der nu endelig er tabt pr. 1. eller pr. 2. Februar, kunde været tilvejebragt meget nøjagtigere i September, end den blev; det kan man ikke sige, idet det forøgede Tab, som der nu gøres Rede for, kun for en ringe Dels Vedkommende stammer fra Tab gennem Filialerne, den store Del af Tabet hidrører fra Børsengagementer gennem Vekselerere og for en tilsvarende Sums Vedkommende fra Tab ved Kursnedgang. Resultatet af det større Tab, som nu er konstateret, er imidlertid, at medens vi efter September-Rekonstruktionen selv med et meget pessimistisk Syn paa Sagen havde Lov til at regne med, at Landmandsbanken var reorganiseret og nu havde en ny Kapital paa 100 Mill. Kr. til at arbejde med foruden Indskuddene, saa er Forholdet nu det, at dette Tal er blevet mere end halveret; og som der allerede er gjort opmærksom paa, tages der jo fra Bankraadets Side visse Forbehold overfor nogle af de Værdier, som er opstillet i Regnskabet for 1922, hvorved det kunde være tænkeligt, at endog hele den nye Aktiekapital var tabt. Dog maa man tage i Betragtning, at det nuværende Bankraad ved Værdiansættelsen ikke paa nogen som helst Maade er interesseret i at stikke Tab under Stolen, medens det Bankraad, som har forvaltet Virksomheden i en Aarrække, kan have, i hvert Fald en forbigaaende, Interesse i, at de Tab, der virkelig er lidt, ikke nævnes som større end højest nødvendigt. Den nuværende Ledelse, som traadte til efter Rekonstruktionen, er ikke interesseret i at skjule noget som helst, ja, man kunde endda sige, at den paa en vis Maade kunde være interesseret i at fremstille Tabene som store for saa

senere hen at kunne paavise sin dygtige Ledelse af Virksomheden som Grunden til, at der atter var blevet indvundet saa og saa meget af Tabene — som altsaa dog ikke var effektive Tab.

Lovforslaget gaar ud paa at foreslaa ikke alene at garantere Bankens Laan-givere, men ogsaa dens Kreditorer. Den enorme Betydning, som en saa stor Virksomhed har, bringer mig til at bruge de samme Ord, i hvert Fald omtrent de samme, som jeg brugte i September: Jeg kan ikke se, hvordan nogen tør gaa imod, at vi hjælper, saaledes at der ikke finder et Sammenbrud Sted, saaledes at Landmandsbanken ikke tvinges ud i Likvidation. Der kan nævnes — og er nævnt — et ganske svimlende Beløb, for hvilket Staten kan komme til at staa som Garant; og man er berettiget til at henvise til, at et hvilket som helst Beløb, der omfatter Summerne for Landmandsbankens Indlaanere og Kreditorer, kan Staten efter Lovforslaget komme til at staa som Garant for. Men vi maa paa den anden Side ogsaa have Lov til at gaa ud fra, at der nu er sket en saa minutios, til Bunds gaaende Undersøgelse af alle i Forbindelse med Landmandsbanken staaende Forhold, at man kan regne med, at der er gjort, hvad der er menneskeligt muligt, for at vise, hvorledes Forholdet virkelig er. Jeg skulde da tro, at selve Statsgarantien, som er foreslaaet i det foreliggende Lovforslag, ikke i sig involverer større Risiko for Staten. Sortseere kan naturligvis pege paa, hvorledes Kurserne muligvis vil være den kommende 31. December, og vise hen til, at ligesom der i de sidste Maaneder er faldet et Tab paa 20 Mill. Kr. paa den Konto, kan der maaske til næste December falde et Tab paa 30 eller 40 Millioner paa samme Konto. Kurserne viser en Bølge-linie; antagelig vil Kurserne et godt Stykke Tid endnu gaa noget ned, men der er vel Haab om, at det ikke vil ske over hele Linien, og at man neppe vil behøve at regne med Tab paa den Konto.

Mange vil være Pessimister med Hensyn til Værdien af det foreliggende Lovforslag. Efter mit Skøn er der ingen Virksomhed, som er saa lidet egnet til at faa sin Virken indsnævret som en Bank, og alt det Skriveri og Taleri, der er foregaaet, har fremkaldt en betydelig Utroghed i vjude Kredse, Mistro til, at Landmandsbanken vil kunne arbejde sig frem igen, og den Overbevisning, at Banken, trods alt hvad der gøres, i Realiteten vil blive en likviderende Bank. Om dette vil blive Tilfældet, ved jeg ikke; jeg haaber